

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15966
Tarih : 15.01.2026

39243

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Kezban KONUKÇU
İstanbul Milletvekili

Çevrenin/ekosistemlerin canlı ve cansız bileşenleri ile uyumlu bir şekilde korunması ve sürdürülebilir bir yaşamın sağlanması devletlerin görev ve sorumluluğudur. Ancak Türkiye'de iktidarın doğayı bir yaşam alanı olarak değil, rant üretilecek bir beton sahası olarak gören yaklaşımı ve yargı kararlarını yok sayan uygulamaları ekolojik yıkımı derinleştirmeye devam etmektedir. Bu anlayışın son örneklerinden biri Ordu'da bir kez daha kendisini göstermiştir.

Ordu'nun Altınordu İlçesi, Durugöl Mahallesi'nde, Melet Irmağı'nın denizle buluştuğu noktada bulunan ve eski çöp alanı olarak bilinen bölge, yıllar içerisinde doğanın kendini restore etmesiyle bugün bölgenin en önemli biyoçeşitlilik merkezlerinden birine dönüşmüştür. Alanda yapılan gözlemler neticesinde; Kızılkuyruk, Gökkuzgun, Boz Ötleğen, Kuyrukkakan, Delice Doğan ve Benekli Sinekkapan gibi Türkiye'nin de imzacısı olduğu Bern Sözleşmesi (Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi) kapsamında mutlak korunması gereken en az 126 kuş türü tespit edilerek "kuş cenneti" niteliği kazanmıştır.

Ancak Ordu Büyükşehir Belediyesi ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasında imzalanan protokol doğrultusunda, alana "Türk İslam Araştırmaları Merkezi" inşa edilmek istenmektedir. Üstelik Ordu İdare Mahkemesince, söz konusu alanla ilgili imar planlarını; teknik yetersizlik ve metan gazı patlama riski nedeniyle iptal edilmesine ve açılan ihale iptal davasının sürüyor olmasına rağmen, inşa çalışmalarının başlatılması ile de yargı kararlarını yok sayan bir hukuk tanımazlık sergilenmektedir.

Ordulular; demokratik kitle örgütleri, sivil toplum kuruluşları ve ekoloji platformlarıyla birlikte, geçmişte Fatsa'daki altın madeni projelerine, HES'lere, kıyı dolgu ve rezidans projelerine karşı verdikleri onurlu ekoloji mücadelesini bugün de sürdürmektedir. "Melet betonlaşmasın, yeşil alan ve kuş cenneti olarak kalsın" talebiyle 1 Kasım'dan bu yana yürüyüşler, çadır nöbetleri ve yaklaşık 15 bin imzayla güçlü bir halk iradesi ortaya konmuştur. "Kuşların yuvasına beton dökülemez" diyen bu irade, inanç ve ibadet kavramlarının arkasına sığınarak hayata geçirilmek istenen ekokırım projesine açıkça karşıdır.

Bu girişim yalnızca yerel bir ekosistemi tahrip etmekle sınırlı kalmayacak; Karadeniz hattındaki uluslararası kuş göç yolunu da kesintiye uğratarak uluslararası doğa koruma yükümlülüklerinin ihlaline yol açacaktır. Halkın kararlı itirazına rağmen projenin sürdürülmesi, katılım hakkının yok sayılması anlamına gelmektedir. Yargı süreçleri devam ederken fiili müdahalelerin sürdürülmesi ise hukuk devleti ilkesine ve Anayasa'nın 138'inci maddesine açıkça aykırıdır.

Alan üzerinde yapılacak her türlü inşai faaliyet, telafisi imkânsız ve geri dönülemez ekolojik zararlara yol açacaktır. Anayasa Mahkemesi, çevre hakkına ilişkin yerleşik içtihadında, doğal varlıkların korunmasının devletin pozitif yükümlülüğü olduğunu ve çevresel etkileri gözözetmeyen idari işlemlerin hak ihlali oluşturacağını açıkça ortaya koymuştur.

Bu bağlamda;

- 1- Ordulular, demokratik kitle örgütleri, STK'lar, ekoloji platformları da kapsayan yerel dinamiklerin bu yapılaşmaya karşı yürüttüğü nöbet, yürüyüş, çadır eylemleri ve imza kampanyaları (15 bine yaklaşan imza) hakkında Bakanlığınızın bilgisi var mıdır?
- 2- Bu halk direnişine yönelik herhangi bir müdahale veya engelleme girişimi olmuş mudur? Halkın ekolojik direnişine dair tutumunuz nedir?
- 3- Söz konusu alanın mülkiyeti ve kullanım hakkı hangi kriterlere göre Diyanet İşleri Başkanlığı ile yapılan protokole konu edilmiştir? Belediye ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasında imzalandığı belirtilen protokolün hukuki dayanağı nedir?
- 4- İnanç değerlerinin ekolojik yıkımı meşrulaştırmak için kullanılmasına dair Bakanlığınızın tutumu nedir? Bakanlığınız bu protokole onay vermiş midir?
- 5- Belediye ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasında imzalanan protokol kapsamında "Türk İslam Araştırmaları Merkezi" inşaatı için başlatılan çalışmalar, Bakanlığınızın "yapılaşma olmaz" yönündeki önceki görüşlerine rağmen nasıl devam ettirilmektedir? Bu çelişkiyi gidermek amacıyla Bakanlığınızca başlatılan herhangi bir işlem bulunmakta mıdır?

- 6- Kıyı kenar çizgisi içerisinde kalan bu alanın betonlaşması, Kıyı Kanunu'na aykırılık teşkil etmemekte midir? Bu proje için ÇED süreci neden işletilmemiştir?
- 7- Özellikle nesli hassas olan Gökkuzgun ve Delice Doğan gibi türlerin üreme ve konaklama alanı olan bu bölgenin, "Kesin Korunacak Hassas Alan" ilan edilmesi yerine inşaat sahasına dönüştürülmesinin ekolojik maliyeti hesaplanmış mıdır?
- 8- Alanın en az 126 kuş türüne ev sahipliği yapan ve göç yolu üzerinde bulunan bir ekosistem olduğu ve uluslararası Bern Sözleşmesi uyarınca korunması gerektiği dikkate alındığında bu habitatın yapılaşmaya açılmasına dair Bakanlığınız tarafından verilmiş bir izin veya onay bulunmakta mıdır?
- 9- Alanda barındığı tespit edilen en az 126 kuş türüne ilişkin hazırlanmış resmi bir biyolojik çeşitlilik veya flora-fauna raporu bulunmakta mıdır? Bulunmakta ise bu raporda kuş türlerinin korunması ve ekolojik dengeye ilişkin hangi önlemler belirtilmiştir?
- 10- Alanın yapılaşmasına karşı açılan davaların (imar iptali vb.) akıbeti nedir? Bakanlığınızca yargı süreçleri devam ederken iş makinelerinin alana girmesi ve fiili durum yaratılması, yargı kararlarını hiçe sayan bu yargı tanımazlığa karşı Bakanlığınız mahkeme kararını uygulamayan yerel yönetim hakkında bir soruşturma başlatacak mıdır?
- 11- Ordu'da daha önceki ekoloji mücadeleleri (HES'lere, madenlere, rezidans projelerine karşı eylemler) dikkate alındığında, bu olay iktidarın genel çevre politikalarının bir yansıması mıdır? İktidarın yeşil alanları rant alanı olarak gören anlayışı, doğayı "şantiye sahası" haline getirme yaklaşımı karşısında Bakanlığınız hangi somut politikalar geliştirmiştir?
- 12- İnanç değerlerinin (Diyanet protokolü üzerinden) rant hırsına alet edilmesi, ekolojik yıkımı meşrulaştırmakta mıdır? Bu tür projelerde dini kurumların çevre tahribatındaki rolü hakkında Bakanlığınızın görüşü nedir ve benzer projeler için önleyici mekanizmalar var mıdır?
- 13- Orduluların 1 Kasım'dan bu yana sürdürdüğü çadır nöbeti, yürüyüşler ve topladıkları 15 bin imza ile ortaya koydukları "Melet betonlaşmasın, Kuş Cenneti kalsın" talebi Bakanlığınızca dikkate alınacak mıdır?
- 14- Ordu'daki HES, maden ve sahil yolu projelerinde görülen "doğayı sermayeye peşkeş çekme" politikasının bir devamı olan bu projeden, halkın ve canlıların yaşam hakkı adına vazgeçilmesi gündeminizde midir?

- 15- Bakanlığınızın ekolojik bakış açısından yoksun, halkın sağılığını ve ekosistemin geleceğini görmezden gelen politikaları bırakıp ekosistemi koruyacak somut ve bilimsel bir politika değışikliğini gitme planlaması mevcut mudur?